

Przyszłość organizacji w ujęciu humanistycznym. Jakościowe eksperymenty metodologiczne i poznawcze

Celem projektu jest poznanie wyobrażeń przyszłości organizacji wśród pracowników różnego rodzaju instytucji. Uczestnicy badań są zatem projektantami wizji świata, w którym niebawem będą funkcjonować jako osoby aktywne zawodowo. Ważny jest przy tym jakościowy charakter ich predykcji, uwzględniający fantazje, marzenia, odniesienia symboliczne i obejmujący szerokie spektrum afektów: od nadziei po strach przed bliską i dalszą przyszłością. Wyobrażenia na jej temat będą w procesie analizy kondensowane do różnych metafor zaczerpniętych ze zjawisk społecznych, kulturowych, ekonomicznych, naturalnych – w zależności od pojawiających się kategorii i punktów odniesienia artykułowanych przez uczestników. Ma to służyć lepszemu zilustrowaniu wizji i zarazem umożliwić ciągłą ewolucję wyników wraz z nawarstwianiem się danych. Przystępując do badania można będzie albo od razu zapoznać się z katalogiem już stworzonych metafor i ewentualnie proponować ich zmiany, albo wybrać wersję odwrotną: modelować własne wizje, które później staną się częścią nowych metafor. Tym samym badanie ma organiczny charakter: ewoluuje, podążając za nowymi wyobrażeniami, nie zapominając jednak o tych wcześniejszych. Na różnych etapach badań wypracowane metafory będą stanowiły materiał do nowatorskiej archiwizacji: w formie zapisów multimedialnych i aranżacji artystycznych.

Równocześnie przeprowadzany projekt jest metodologicznym eksperymentem. Żeby zapewnić możliwie szeroki zasięg badań w rolę pomocnika wcieli się bot – towarzysz podróży przez własne i cudze wizje przyszłości. Jest on z jednej strony przewodnikiem po różnych wyobrażeniach, z drugiej coraz bardziej autonomicznym, doskonalącym się badaczem. Można z nim rozmawiać, dzielić się wrażeniami. Dla uczestników badań spotkanie z botem to szansa na ćwiczenie relacji z maszyną, budowanie własnej tożsamości w świecie zmierzającym do algorytmizacji i automatyzacji. Dla badaczy zaś dialog z botem to szansa na stworzenie narzędzia naukowego, które odpowiadać będzie na niestandardowe, jakościowe wyzwania metodologiczne. Na etapie konstruowania bota ważne będzie czerpanie inspiracji z historii nauki, pamiętników i wypowiedzi wybitnych badaczy oraz źródeł związanych z badaniem przyszłości i językowych możliwości formułowania wizji.

Badanie ma charakter otwarty, a dzięki użyciu narzędzi internetowych będzie szeroko dostępne, co ma zachęcić do dzielenia się swoimi wizjami i równocześnie inicjować wśród pracowników, a także pracodawców proces myślenia o przyszłości. Przebieg i postęp poszczególnych etapów projektu będzie na bieżąco opisywany i prezentowany publicznie.

Założenia badawcze, propozycje metodologiczne oraz analizy pierwszych wyników omówione będą na następujących konferencjach naukowych:

European Group for Organizational Studies, Copenhagen Business School, 6-8.07.2017, Kopenhaga, Dania, *Aion, Chronos, Ouroboros, and Caerus. Mythological inspiration in theorizing visions of organizational future*, wspólnie z Romanem Batko,

After method in organization studies, Mälardalen University, 27-29.09.2017, Västerås, Szwecja, 27-29.09.2017, *Liquid metaphors – flexible method for organizational future*.

Podobny sposób pracy z metaforami organizacyjnej przyszłości opisany został w rozdziale:

Ćwikła, M. (2017), *Cultural Projects in 2030: A Performative Approach*, [w:] *ReThinking Management*, (red.) Wendelin Küpers, Stephan Sonnenburg, Martin Zierold, Springer Verlag, s. 97-114.

Działanie jest wspierane finansowo przez Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w formie projektu badawczego zatytułowanego *Metody badania przyszłości organizacji w ujęciu humanistycznym* (nr źródła dofinansowania: K/DSC/004494).

Kierownik projektu: dr Małgorzata Ćwikła